

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 96/13 i 89/16), a u skladu sa članom 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH», broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2015. GODINU **DEMOKRATSKE FRONTE**

Broj: 03-07-6-351/16
Sarajevo, 22.08.2017. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE	11

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske fronte za 2015. godinu.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu, utvrđeno je da je Demokratska fronta u izvještajnom periodu prekršila odredbe člana 5. stav (4), člana 8. stav (1), člana 11., člana 12. i člana 13. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske fronte za 2015. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji velika mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratska fronta se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	24.075,76	2,44
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	103.052,45	10,45
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	371,00	0,04
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	33.434,00	3,39
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	825.443,36	83,68
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
9.	Ostali prihodi	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-9)	986.376,57	100,00
II	Kreditno zaduženje kod banaka	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	986.376,57	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju, Demokratska fronta je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 314.820,33 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Demokratska fronta. Skraćeni naziv stranke je DF.

Politička stranka pod nazivom Demokratska fronta BiH je registrovana kod Općinskog suda u Sarajevu, Rješenjem broj: 065-0-F1-13-000001 od 24.04.2013. godine sa sjedištem u Sarajevu, ulica Saliha Udžvarlića broj 10, a potom je Rješenjem broj: 065-0-F1-14-000011 od 06.05.2014. godine promijenila naziv u Demokratska fronta – Željko Komšić. Na osnovu Rješenja Općinskog suda u Sarajevu, broj: 065-0-F1-15-000015 od 14.10.2015. godine, politička stranka djeluje pod nazivom Demokratska fronta.

Lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje političke stranke je Željko Komšić, predsjednik stranke.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu, organizacionu strukturu Demokratske fronte čine:

- Centrala DF Sarajevo,
- 3 kantonalna odbora i
- 45 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Demokratske fronte za 2015. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja Zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama političke stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim osvrtom na prihode iz budžeta i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju izvršila je pregled i reviziju finansijskih izvještaja Demokratske fronte za 2013. i 2014. godinu, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji i pregledu sa mišljenjem revizora i nalazima revizije.

Služba za reviziju izvršila je reviziju finansijskih izvještaja Demokratske fronte za 2014. godine, nakon koga je izdat izvještaji sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama stranci da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi potpune, tačne i blagovremene evidencije o prihodima i rashodima i da finansijske izvještaje Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi u skladu sa zakonima iz njene nadležnosti.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2015. godinu, utvrđeno je da Demokratska fronta nije ispoštovala ranije date preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Politička stranka nije postupila u skladu sa odredbama člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹

Demokratska fronta nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčanu donaciju po osnovu besplatnog korištenja poslovnog prostora u vlasništvu Općine Bosanska Krupa, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Uvidom u Odluku o dodijeli na korištenje poslovnih prostorija bez naknade, utvrđeno je da je Općinski odbor Demokratske fronte Bosanska Krupa² koristio poslovni prostor Općine Bosanska Krupa, bez plaćanja zakupnine.

Demokratska fronta je korištenjem poslovnog prostora u vlasništvu općine bez plaćanja zakupnine ostvarila nenovčanu donaciju, koju je u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2015. godinu.

¹ Političke partije dužne su da vode evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te da izdaju potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga.

² Akt Općinskog vijeća Općine Bosanska Krupa, broj: 07-14-4501/16 od 16.06.2016. godine.

b) Demokratska fronta je prekršila odredbu člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Demokratska fronta je u obrascu 3-b (prilozi pravnih lica) i 3. (izvori finansiranja političkih stranaka) finansijskog izvještaja iskazala donaciju OO Demokratske fronte Centar u iznosu od 71,00 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa i poslovne knjige, utvrđeno je da su sredstva uplaćena za troškove info pulta Tržnica, te da je stranka ova sredstva u poslovnim knjigama evidentirala na kontu donacija od fizičkih lica.

Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, Demokratska fronta je dostavila potvrdu o prijemu donacije broj: 280/2015 od 30.06.2015. godine koju je izdala svom organizacionom dijelu, OO Centar.

Demokratska fronta nije dostavila drugu dokumentaciju na osnovu koje se može utvrditi donator političke stranke, odnosno izvor finansiranja.

Na osnovu navedenog je utvrđeno da se Demokratska fronta finansirala sredstvima iz anonimnih izvora u iznosu od 71,00 KM, što je zabranjeno odredbom člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Demokratska fronta prekršila je odredbu člana 11.³, člana 12. stav (1)⁴, stav (3)⁵ i stav (5)⁶ i člana 13. stav (1)⁷ Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu, utvrđeno je da stranka nije vodila poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima⁸, nije evidentirala sve prihode, rashode i obaveze u svojim poslovnim knjigama, nije vršila usklađivanje obaveza sa dobavljačima i godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka - u daljem tekstu: Pravilnik⁹, čime je prekršila računovodstvene propise i odredbe člana 11., člana 12. i člana 13. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama uspostavila evidencije o prihodima i rashodima na nivou političke stranke, odnosno nije uspostavila evidencije po organizacionim dijelovima. Takođe, stranka je i pojedinačne obrasce finansijskog izvještaja koji se podnose po organizacionim dijelovima popunila u ukupnom iznosu na nivou političke stranke, čime je prekršila odredbe člana 12. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe čl. 7. stav (2), 21, 22. i 23. Pravilnika.

³ Politička stranka dužna je da vodi poslovne knjige i podnosi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom.

⁴ Politička partija vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima.

⁵ Do 31. marta naredne godine politička partija podnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13).

⁶ Sva lica koja su dužna da podnesu izvještaj moraju podnijeti i dodatne izvještaje koje Centralna izborna komisija BiH zatraži.

⁷ Politička partija obavezna je da imenuje ovlašćeno lice koje je odgovorno za vođenje poslovnih knjiga političkih partija, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašćeno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom BiH.

⁸ U skladu sa odredbom člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna voditi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima.

⁹ „Službeni glasnik BiH“ br. 96/13.

- (2) Nenovčane donacije ostvarene korištenjem poslovnih prostora bez plaćanja zakupnine koje je stranka u finansijskom izvještaju iskazala u iznosu od 11.900,00 KM¹⁰ i nenovčane donacije Privatne ustanove Srednja škola za obrazovanje odraslih „Centar za poduku“ u iznosu od 14.000,00 KM, pravnog lica „Print design“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 2.334,00 KM i fizičkog lica Dubravka Barbarića u iznosu od 2.800,00 KM po osnovu neplaćenih kamata na pozajmice, stranka nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama¹¹, čime je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (3) Uvidom u obrazac 1. (opšti podaci o političkoj stranci) finansijskog izvještaja utvrđeno je da stranka nije navela podatke o licu ovlaštenom za podnošenje finansijskih izvještaja, niti je na bilo koji način obavijestila Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine o njenom imenovanju, što je suprotno odredbama člana 13. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 9. Pravilnika.
- (4) Demokratska fronta u obrascu 2. (pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja nije iskazala tačne podatke o prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj: 1610000106750063 kod Raiffeisen banke, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

Centrala Demokratske fronte je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala promet ulaza na transakcijskom računu broj: 1610000106750063 kod Raiffeisen banke u iznosu od 1.177.636,55 KM. Kontrolom izvoda sa pomenutog transakcijskog računa, utvrđeno je da je ukupan promet ulaza iznosio 1.156.709,71 KM.

- (5) Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije pravilno popunila obrasce 3-a (prilozi fizičkih lica) i 3. (izvori finansiranja političkih stranaka) finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 14. Pravilnika.

Stranka je u obrascu 3-a hronološki iskazala pojedinačne uplate fizičkih lica, kao i povrat uplaćenih sredstava što nije u skladu sa članom 14. Pravilnika. Stranka je, takođe, uplate fizičkih lica po osnovu donacija u iznosima nižim od 100,00 KM, bez obzira na ukupan iznos priloga jednog fizičkog lica u kalendarskoj godini, iskazala kao priloge niže od 100,00 KM, što je suprotno odredbi člana 14. Pravilnika.

U skladu sa odredbama člana 14. Pravilnika stranka ima obavezu da u obrascu 3-a iskaže podatke o fizičkom licu (ime i prezime fizičkog lica), broj potvrde i ukupan iznos priloga u većem iznosu od 100,00 KM, te u jednom iznosu priloge niže od 100,00 KM.

- Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa i uvidom u poslovne knjige, utvrđeno je da je stranka u obrascu 3-a iskazala donaciju fizičkog lica Podžić Sifeta u iznosu od 3.000,00 KM i povrat uplaćenih sredstava istom fizičkom licu u iznosu 2.700,00 KM kao priloge navedenog lica, čime je ukupne priloge fizičkih lica u obrascu 3-a iskazala u većem iznosu u odnosu na ostvarene i podatke iskazane u obrascu 3. Stranka je u obrascu 3-a po ovim transakcijama trebala iskazati samo donaciju u iznosu od 300,00 KM.
- Stranka je u obrascu 3-a iskazala povrat novčane donacije političkoj stranci „Lista za Bugojno“ u iznosu od 275,00 KM. S obzirom da je Demokratska fronta u toku 2014. godine primila donaciju od političke stranke „Lista za Bugojno“ u iznosu od 275,00 KM, stranka nije trebala povrat sredstava u poslovnim knjigama evidentirati na kontu prihoda od donacija kao storno uplate. Postupajući na taj način, stranka je u poslovnim knjigama za 2015. godinu pogrešno iskazala prihode od donacija fizičkih lica za 275,00 KM.

¹⁰ Donacije Safeta Ajlovića u iznosu 3.600,00 KM, Zijada Mulalića u iznosu 1.200,00 KM, Harisa Efendira u iznosu od 300,00 KM, Palić Vahida u iznosu 1.800,00 KM, Omera Omanovića u iznosu 2.000,00 KM i donacija pravnog lica Prodist d.o.o. 3.000,00 KM.

¹¹ Stranka u poslovnim knjigama nema evidentirane obaveze po osnovu kamata na pozajmice.

- Služba za reviziju je utvrdila i da je stranka u obrascu 3-a pogrešno iskazala priloge više fizičkih lica, među kojima su i donacije Subašić Draženke, Hodžić Farka i Imamović Emira.

Stranka je u obrascu 3-a navela sljedeće priloge: prilog Subašić Draženke u iznosu od 1.999,20 KM, prilog Hodžić Farka u ukupnom iznosu od 1.160,00 KM i prilog Imamović Emira u ukupnom iznosu od 175,40 KM.

Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa, utvrđeno je da je Subašić Draženka dala priloge stranci u ukupnom iznosu od 2.153,20 KM, Hodžić Farko priloge u ukupnom iznosu od 1.733,00 KM i Imamović Emir u ukupnom iznosu od 245,06 KM.

Takođe je utvrđeno da je Delić Midhat dao više priloga stranci u ukupnom iznosu od 581,00 KM, Delić Mujo priloge u iznosu od 372,00 KM i Džonlagić Dženana priloge u iznosu od 346,50 KM. Stranka je ove priloge fizičkih lica iskazala kao donacije niže od 100,00 KM, što nije u skladu sa članom 14. Pravilnika.

Uvidom u potvrde o primljenim priložima koje je stranka dostavila na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, utvrđeno je da sadržaj potvrde nije usaglašen sa odredbama člana 6. Pravilnika. Služba za reviziju je utvrdila i da je stranka izdavala potvrde za svaku pojedinačnu uplatu, pa i za povrat uplaćenih sredstava, odnosno da je izdala potvrde na veće iznose u odnosu na primljene donacije.

- (6) Stranka u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala nenovčanu donaciju po osnovu korištenja poslovnog prostora u vlasništvu Općine Bosanska Krupa¹², bez naknade, niti je iskazala troškove zakupa, čime je prekršila odredbe člana 13., člana 18., člana 21. i člana 22. Pravilnika.
- (7) Stranka nije pravilno popunila obrasce 3-f (prihodi iz budžeta) i 3. (izvori finansiranja političkih stranaka) finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 19. Pravilnika.
  - Demokratska fronta u obrascu 3-f finansijskog izvještaja nije iskazala prihode iz budžeta Općine Bosanska Krupa. Na osnovu akta Općine Bosanska Krupa, broj: 07-14-1485-2/16 od 26.01.2017. godine, utvrđeno je da su iz budžeta ove općine stranci uplaćena sredstva u iznosu od 3.600,00 KM. Sredstva su uplaćena na transakcijski račun, broj: 161035000000042, koji stranka nije iskazala u obrascu 2. godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.
  - Kontrolom izvoda sa transakcijskog računa broj: 1610000106750063 i uvidom u podatke koje su dostavili kantoni, utvrđeno je da je Demokratska fronta primila sredstva iz budžeta Unsko-sanskog kantona u iznosu od 38.980,93 KM, budžeta Tuzlanskog kantona u iznosu od 37.219,81 KM i Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 40.374,95 KM. Stranka je, međutim, u obrascu 3-f iskazala da je ostvarila prihode iz budžeta Unsko-sanskog kantona u iznosu od 29.013,67 KM, budžeta Tuzlanskog kantona u iznosu od 62.643,87 KM i budžeta Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 24.918,15 KM.
- (8) Poslovne knjige Demokratske fronte nisu vođene u skladu sa akrealnom osnovom po kojoj se prihodi i rashodi priznaju u momentu nastanka, a ne u momentu plaćanja, odnosno naplate, što za rezultat ima pogrešno iskazane rashode stranke u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

Uvidom u račune dobavljača „Print design“ d.o.o. Sarajevo, „Gog“ d.o.o. Zenica, „JP RTV“ Visoko i „Običan radio“ d.o.o. Mostar, utvrđeno je da je Demokratska fronta troškove nastale

¹² Akt Općine Bosanska Krupa, broj: 07-14-4501/16 od 16.06.2016. godine.

po osnovu kampanje za Opšte izbore 2014. godine u ukupnom iznosu od 51.136,54 KM evidentirala u poslovnim knjigama i iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju za 2015. godinu kao troškove tekućeg perioda.

- (9) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja i uvidom u podatke koje su dostavili dobavljači stranke, utvrđeno je da stranka nije pravilno evidentirala obaveze u poslovnim knjigama i nije vršila usklađivanje svojih obaveza sa dobavljačima u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH. Takođe je utvrđeno da početno stanje obaveza prema dobavljaču „Print design“ d.o.o. Sarajevo na dan 01.01.2015. godine ne odgovara podacima sa analitičke kartice obaveza prema dobavljaču na dan 31.12.2014. godine, što ukazuje da stranka nije vodila poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim načelima.

Stranka je na obrascu 5. (obaveze političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala obaveze prema dobavljačima u iznosu od 119.750,40 KM, dok je u poslovnim knjigama na kontu obaveza prema dobavljačima iskazan avans - pretplata u iznosu od 173.725,75 KM¹³. Demokratska fronta u obrascu 5. nije iskazala obaveze po osnovu bruto plata u iznosu od 1.791,32 KM i ostalih tekućih obaveza u iznosu od 12,45 KM, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Služba za reviziju je utvrdila da su u poslovnim knjigama na dan 31.12.2015. godine kod 37 dobavljača iskazane pretplate, u ukupnom iznosu od 540.387,29 KM, među kojima su: „Direct media“ d.o.o. Sarajevo sa iskazanom pretplatom od 188.768,35 KM, „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo sa iskazanom pretplatom od 191.404,01 KM, „Proevent“ d.o.o. Sarajevo sa iskazanom pretplatom u iznosu od 70.600,00 KM, „Metromedia“ d.o.o. Sarajevo sa iskazanom pretplatom od 29.250,00 KM i „Nex studio“ d.o.o. Sarajevo sa iskazanom pretplatom od 2.597,40 KM.

- Uvidom u podatke koje je dostavilo pravno lice „Direct media“ d.o.o. Sarajevo, utvrđeno je da Demokratska fronta na dan 31.12.2015. godine nema obaveze prema ovom pravnom licu. Takođe, je utvrđeno da su obaveze Demokratske fronte po početnom stanju na dan 01.01.2015. godine prema dobavljaču „Direct media“ d.o.o. Sarajevo iznosile 188.768,35 KM, te da je stranka u toku godine 2015. godine ove obaveze i izmirila. Međutim, Demokratska fronta je u poslovnim knjigama za 2015. godinu iskazala pretplatu u iznosu od 188.768,35 KM, odnosno nije iskazala početno stanje obaveza po računima iz 2014. godine u iznosu od 188.768,35 KM.
- Uvidom u poslovne knjige Demokratske fronte za 2015. godinu, utvrđeno je da je na kontu obaveza prema dobavljaču „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo, iskazana pretplata u iznosu od 191.404,01 KM. Na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, dobavljač „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo dostavio je podatke o potraživanjima od Demokratske fronte na dan 31.12.2015. godine i analitičku karticu potraživanja za period 01.01-31.12.2015. godine. Uvidom u dostavljene podatke, utvrđeno je da je Demokratska fronta u toku godine 2015. godine platila obaveze po početnom stanju na dan 01.01.2015. godine u iznosu od 191.404,01 KM, te da na dan 31.12.2015. godine nema obaveze prema ovom pravnom licu. Demokratska fronta nije u poslovnim knjigama za 2014. godinu evidentirala troškove niti obaveze prema pravnom licu „EuroplakatBH“ d.o.o. Sarajevo, što je i navedeno u Izvještaju o reviziji za 2014. godinu¹⁴, a za rezultat ima pogrešno iskazane podatke o obavezama stranke na dan 31.12.2015. godine.
- Prema podacima koje je dostavio dobavljač „Proevent“ d.o.o. Sarajevo, obaveze Demokratske fronte na dan 31.12.2015. godine prema ovom pravnom licu iznose 1.176,00

¹³ Stranka je u Bilansu stanja na dan 31.12.2015. godine iskazala tekuće obaveze u iznosu od 1.804,00KM.

¹⁴ Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Opći izbori 2014. godine.

KM. Uvidom u analitičku karticu potraživanja „Proevent“ d.o.o. Sarajevo od Demokratske fronte za period 01.01.-31.12.2015. godine, utvrđeno je da su obaveze stranke po početnom stanju na dan 01.01.2015. godine iznosile 60.606,00 KM, te da je u toku godine „Proevent“ d.o.o. Sarajevo izdao fakturu Demokratskoj fronti u iznosu od 11.170,00 KM. Prema podacima dobavljača, a što odgovara i podacima iz poslovnih knjiga Demokratske fronte, stranka je u toku 2015. godine ovom dobavljaču ukupno platila obaveze u iznosu od 70.600,00 KM.

Demokratska fronta je u svojim poslovnim knjigama evidentirala samo uplatu sredstava u iznosu od 70.600,00 KM.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da stranka nije u poslovnim knjigama za 2015. godinu evidentirala troškove po računu dobavljača u iznosu od 11.170,00 KM, te da obaveze stranke nisu pravilno iskazane.

Napominjemo da je u Izvještaju o reviziji za 2014. godinu utvrđeno da stranka nije evidentirala troškove propagandnog materijala po računu pravnog lica „Proevent“ d.o.o. Sarajevo broj: 14446-12-14 od 09.12.2014. godine u iznosu od 64.350,00 KM.

- Uvidom u podatke koje je dostavilo pravno lice „Metromedia“ d.o.o. Sarajevo, utvrđeno je da Demokratska fronta na dan 31.12.2015. godine nema obaveze prema ovom pravnom licu. Takođe je utvrđeno da su obaveze Demokratske fronte po početnom stanju na dan 01.01.2015. godine prema dobavljaču „Metromedia“ d.o.o. Sarajevo iznosile 29.250,00 KM, te da je stranka u toku 2015. godine ove obaveze izmirila.

Demokratska fronta je u poslovnim knjigama za 2015. godinu iskazala pretplatu u iznosu od 29.250,00 KM, odnosno iskazala je samo uplate koje je izvršila na račun dobavljača.

- Služba za reviziju je, takođe, utvrdila da stranka u poslovnim knjigama ne vodi tačne podatke o obavezama prema dobavljaču „Nex studio“ d.o.o. Sarajevo.

Demokratska fronta je u poslovnim knjigama za 2015. godinu, na kontu obaveza prema dobavljaču „Nex studio“ d.o.o. Sarajevo iskazala pretplatu u iznosu od 2.597,40 KM.

Uvidom u podatke koje je dostavio dobavljač „Nex studio“ d.o.o. Sarajevo, utvrđeno je da je Demokratska fronta u toku godine 2015. godine platila obaveze po početnom stanju na dan 01.01.2015. godine u iznosu od 2.340,00 KM, koje nisu evidentirane u poslovnim knjigama stranke.

Osim navedenog, uvidom u poslovne knjige Demokratske fronte za 2015. godinu, utvrđeno je da stranka iskazuje obaveze prema dobavljaču „Print design“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 30.006,58 KM. Uvidom u analitičke kartice obaveza prema dobavljaču „Print design“ d.o.o. Sarajevo za 2014. i 2015. godinu, te nalaze iz Izvještaja o reviziji za 2014. godinu, utvrđeno je da podaci o saldu konta dobavljača na dan 01.01.2015. godine ne odgovaraju podacima sa konta dobavljača na dan 31.12.2014. godine.

Naime, prema nalazima Službe za reviziju i uvidom u analitičku karticu obaveza prema dobavljaču za 2014. godinu, stranka je u toku 2014. godine uplatila avans dobavljaču u iznosu od 30.000,00 KM, što je iskazala kao pretplatu.

Uvidom u analitičku karticu obaveza prema dobavljaču za 2015. godinu utvrđeno je da je stranka račun iz 2014. godine u iznosu od 30.006,58 KM evidentirala u poslovnim knjigama za 2015. godinu. Stranka, međutim, nije na kontu obaveza prema dobavljaču iskazala pretplatu po početnom stanju na dan 01.01.2015. godine u iznosu od 30.000,00 KM, čime je i obaveze iskazala u većem iznosu.

S druge strane, stranka je u obrascu 5 godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala obaveze prema dobavljaču „Print design“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 6,58 KM.

- (10) Dana 20.07.2016. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je stranci uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2015. godinu¹⁵, kojim je od stranke zatraženo da dostavi: Bruto bilans na dan 31.12.2015. godine, glavnu knjigu sa kompletnom analitičkom evidencijom stranke za period 01.01-31.12.2015. godine, dokumentaciju o korišćenju poslovnih prostora u 2015. godini za sve organizacione dijelove, kopiju izvoda sa transakcijskog računa broj: 1610000106750063 kod Raiiffeisen banke, kopije izdatih potvrda o donacijama fizičkih lica, kopije izdatih potvrda o donacijama pravnih lica, ugovore o pozajmicama, analitičke kartice dobavljača u 2015. godini i izvode otvorenih stavki na dan 31.12.2015. godine za sljedeće dobavljače: „AC Star“ d.o.o. Živinice, „ABC 1968“ d.o.o. Sarajevo, „Unioninvestplastika“ d.d, Semizovac, „Procom“ d.o.o Gračanica, „Platinum“ d.o.o. Bosanski Petrovac, „Tampeldo“ d.o.o. Velika Kladuša i „Nex studio“ d.o.o. Sarajevo.

S obzirom da stranka nije u skladu sa zahtjevom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine dostavila izvode otvorenih stavki za navedene dobavljače, prekršila je odredbe člana 12. stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Troškovi izborne kampanje za prijevremene izbore u Općini Živinice

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM¹⁶ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Tokom 2015. godine Demokratska fronta je učestvovala na Prijevremenim izborima za načelnika Općine Živinice¹⁷ i prema podacima Centralne izborne komisije BiH, na osnovu broja birača, mogla je potrošiti sredstva u iznosu od 16.088,00 KM.

U toku kontrole godišnjeg finansijskog izvještaja izvršen je uvid u dostavljene račune reklame i propagande i utvrđeno je da su troškovi kampanje za Prijevremene izbore za načelnika Općine Živinice iznosili 9.025,83 KM.¹⁸

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Demokratskoj fronti da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da vodi tačne evidencije o primljenim priložima,***
- ***da se ne finansira iz zabranjenih izvora,***
- ***da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi potpune, tačne i blagovremene evidencije o prihodima, rashodima i obavezama,***
- ***da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i***

¹⁵ Zahtjev broj: 03-07-6-351-2/16 od 20.07.2016. godine.

¹⁶ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

¹⁷ Prijevremeni izvori za načelnika Općine Živinice održani su 06.09.2015. godine.

¹⁸ U godišnjem finansijskom izvještaju za 2015. godinu, Demokratska fronta je iskazala troškove propagande u ukupnom iznosu od 60.162,37 KM, od čega se 51.136,54 KM odnose na troškove kampanje za Opšte izbore 2014. godine.

- *da u skladu sa Zakonom imenuje ovlašteno lice za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvještaja i koje je ovlašteno da kontaktira sa Centralnom izbornom komisijom Bosne i Hercegovine, te da u propisanom roku o imenovanju ovlaštenog lica obavijesti Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.*

Takođe se preporučuje:

- *da u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziju FBiH vrši redovan popis imovine i obaveza stranke,*
- *da izvrši usklađivanje obaveza sa dobavljačima i provede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama i*
- *da sadržaj potvrde o primljenim priložima koje izdaje fizičkim i pravnim licima usaglasi sa odredbama člana 6. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Demokratska fronta nije dostavila primjedbe na Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu.

Šef odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Pomoćnik revizora

Mr.sc. Goran Cicović

Šef Službe za reviziju

Mr. sc. Hasida Gušić